

Reclasseren **dichtbij** reclassanten en **midden in** de samenleving

1. Tweehonderd jaar uniek werk

Reclasseren is een unieke taak, die Reclassering Nederland al bijna 200 jaar uitvoert. Het is een wettelijke taak, reclasseren hoort immers bij de rechtsstaat. Wij geven advies aan rechters, officieren van justitie en penitentiaire inrichtingen over verdachten en veroordeelden; de reclassanten. Wij houden toezicht op hen, we geven trainingen en begeleiden hen bij de snelle uitvoering van een zinvolle werkstraf.

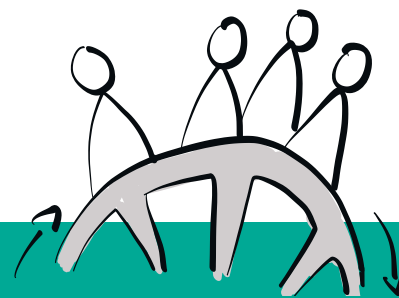
Wij moedigen reclassanten aan hun gedrag te veranderen en steunen hen om weer volwaardig en verantwoord deel te nemen aan de (online) samenleving. Dat doen we ook als zij dat niet (meteen) willen of niet goed kunnen.

We werken met daders om slachtoffers te voorkomen. Ons werk draait om gedragsverandering van daders, vaak gecombineerd met controle van hun doen en laten.

Die aspecten combineren we in integrale, doorlopende en duurzame trajecten, waarin hun levensloop centraal staat. We zijn dus altijd dichtbij.

Reclassering Nederland werkt in buurt en bajes. Reclasseren is onze expertise en we maken verbindingen met de samenleving om het effect van ons werk te vergroten. We zetten onze deskundigheid in voor alle types reclassanten, ongeacht hun problematiek.

We hebben bovendien specifieke kennis en ervaring opgebouwd over de aanpak die samenhangt met de complexiteit van de reclassant, zijn delict en zijn omgeving, en de kaders die daarbij passen. We erkennen en waarderen de kwaliteiten van de andere reclasseringsorganisaties en werken graag met hen samen.

2. Veel in beweging gezet

De afgelopen jaren (2019-2021) heeft Reclassering Nederland haar werk sterker verbonden met de leefwereld van reclassanten. We hebben onze expertise en professionaliteit ingezet in *bevlogen, gebiedsgerichte teams*. De effecten hiervan hebben we beproefd en onderzocht in experimenten.

We hebben waardering voor de collega's die daar energie in gestoken hebben, en we hebben geleerd van onze ervaringen en (wetenschappelijke) bevindingen. Eens te meer beseffen we dat samenwerken met anderen (organisaties, vrijwilligers, de omgeving van de cliënt) het reclasseringswerk verstevigt. En we zien welke waarde wij én de partners uit ons netwerk (kunnen) toevoegen in de samenleving.

De experimenten en pilots die we de afgelopen jaren hebben uitgevoerd, zijn dan ook niet vrijblijvend en vragen om een gedegen vervolg in de gehele organisatie. Om die reden gaan we in de komende jaren door in de lijn van 'bevlogen teams in buurt en bajes'. Dat doen we consistent en vasthoudend. Één stap voor stap, want als we iets leren van ons reclasseringswerk dan is het dat het tijd en aandacht kost om te veranderen.

3. Wat is reclasseren dichtbij?

Reclassering Nederland werkte natuurlijk altijd al dichtbij de reclassant en zijn omgeving. Maar door de ontwikkeling die we samen met onze omgeving doormaken, merken we duidelijker wat **de rode draad** is: dichtbij zijn. *Dat betekent nauwer contact en nog meer in verbinding met de omgeving een gezamenlijke opgave uitvoeren.* In de komende jaren nemen we dit als leidraad. We gaan hierop voortborduren en het verder uitbouwen. Een blik op de toekomst, vanuit vijf invalshoeken.

3.1. Goed dat de reclassering er is

De maatschappij ziet en merkt dat wij reclassanten weer veilig in de maatschappij terugbrengen. We kunnen dat niet zonder de omgeving van de reclassant en vrijwilligers en daarom be-trekken we de maatschappij bij de re-integratie van reclassanten. Een goed voorbeeld is ons project COSA, waarin groepjes vrijwilligers daders van zedendelicten helpen bij hun terugkeer in de samenleving. De werkstraffen zijn een ander voorbeeld. Hiermee laten we zien dat reclassanten wat goed te maken hebben en daarom iets terugdoen voor de maatschappij. Onze maatschappelijke waarde is voor ons ook een reden om voortdurend de vinger aan de pols te houden opdat we tijdig zien wat maatschappelijke ontwikkelingen betekenen voor (innovatie van) ons werk.

3.2. Reclassering Nederland ziet mij ook

De impact van criminaliteit op slachtoffers is een belangrijke motivatie voor ons werk. We willen slachtoffers voorkomen en stimuleren reclassanten om mee te werken aan herstel in de breedste zin van het woord. We zorgen ervoor dat slachtoffers weten wat we daarbij kunnen en mogen doen. Voorop staat dat we willen bijdragen aan ruimte voor hun herstel, zodat zij en hun naasten weer verder kunnen.

3.3. De reclasseringsmedewerker ziet mij als mens

Ons doel is om reclassanten verantwoord en als volwaardig burger (weer) mee te laten doen aan de samenleving. En we helpen hen om hun gedrag te veranderen, we moedigen hen aan als het goed gaat en corrigeren hen als ze grenzen overschrijden. Samen met reclassanten zoeken we het evenwicht tussen beperking en eigen regie, tussen straf en herstel, tussen vrijheid en veiligheid. Ze krijgen een straf voor de delicten die ze hebben gepleegd, maar straf noch delict zijn permanente diskwalificaties. Reclassanten zijn mensen die een fout hebben gemaakt, maar zijn daardoor niet per se foute mensen.

3.4. Het is goed samenwerken met Reclassering Nederland

Voor partners zijn wij bij uitstek de organisatie die de reclassant van nabij kent. We zijn de aangewezen partner om mee samen te werken in integrale en continue trajecten voor reclassanten. We hebben de juiste expertise, data, en positie in de maatschappij om dat ook in andere (niet-strafrechtelijke) kaders te doen. Onze rol en wat wij kunnen betekenen zijn dan belangrijker dan onze producten. Al naargelang de situatie zoeken wij daar de juiste vorm voor.

Wij zijn ons er van bewust dat onze partners ons veel verantwoordelijkheid toevertrouwen. Zij zien ons niet alleen als uitvoerder van specifieke strafrechtelijke taken maar ook als partner bij bestuurlijke of andere interventies. Samen met hen ontwikkelen we de beste werkwijze, en als het nodig is, maken we daarover afspraken.

Samen met de Stichting Verslavingsreclassering GGZ en de Stichting Leger des Heils Jeugdbescherming & Reclassering zijn we verantwoordelijk voor de wettelijke reclasseringstaak. Onze opdrachtgevers kunnen ons hierop aanspreken. Onderling hebben we afspraken gemaakt om onze taken uit te voeren en recht te doen aan de eigenheid van iedere reclasseringsorganisatie.

doen wat werkt, en laten wat niet werkt

3.5. Wij zijn trots om bij Reclassering Nederland te werken

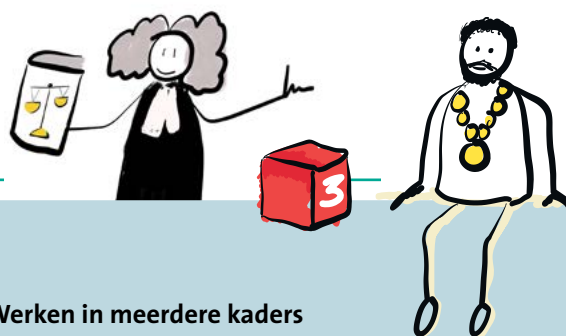
Onze medewerkers en teams dragen bij aan de effectiviteit en efficiëntie van het reclasseringswerk. Ze zijn en blijven op de hoogte van de actuele ontwikkelingen in hun vak en werken samen aan de expertise van Reclassering Nederland. Hun leidinggevend en de organisatie ondersteunen hen en vervullen de voorwaarden voor hun werk. Reclassering Nederland wil maatschappelijke impact realiseren. Dat betekent: doen wat werkt, en laten wat niet werkt. We beseffen dat onze reclassanten niet volledig maakbaar en onze medewerkers niet 100% onfeilbaar zijn. Onze effecten en werkwijze onderzoeken we samen met collega's leidinggevend en partners, om er van te leren en ons werk te verbeteren. Ook, of zelfs juist, als we fouten hebben gemaakt. Medewerkers mogen zijn wie zij zijn, want we willen dat zij zich thuis voelen in hun team. Plezier en passie zijn belangrijk om het werk goed te doen. Medewerkers krijgen richting en ruimte om te doen waar ze goed in zijn en hun talenten en het werk verder te ontwikkelen. In onze organisatie gaan persoonlijke ontwikkeling en organisatieontwikkeling hand in hand.

4. Zes bouwstenen om dichterbij te komen

Om onze visie te realiseren, richten we ons in de komende jaren op zes speerpunten.

1. Maatschappelijk draagvlak
2. Oog voor omgeving en leefwereld
3. Werken in meerdere kaders
4. Bewezen effectief reclasseringswerk
5. Transparant over samenwerkingen
6. Kennis en innovatie

Maatschappelijk draagvlak

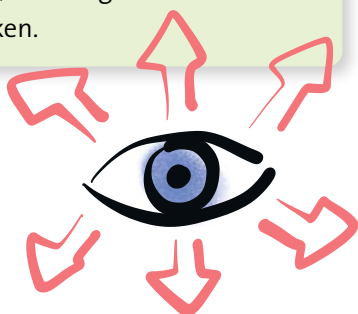
Reclassanten kunnen alleen terugkeren, iets terugdoen en meedoen, als de samenleving hen daartoe in staat stelt. De samenleving moet zich voor hen openstellen, zelfs meewerken. Maatschappelijk draagvlak is dus cruciaal voor ons werk. Voortbouwend op wat we de afgelopen jaren hebben bereikt, gaan we de maatschappij nog duidelijker laten zien wat we doen. Dat betekent ook publiekelijk in debat gaan over onderwerpen die ons aangaan, zoals veiligheid en inclusie.

Oog voor omgeving en leefwereld

We zijn en werken dichtbij. We gaan op huisbezoek bij reclassanten, werken samen met onze partners in de buurt en zijn ook aanwezig in de bajes. Daarom werken we samen met organisaties die kunnen bijdragen aan de voorwaarden voor re-integratie, zoals gemeenten, woningbouwverenigingen, scholen en werkgevers. De intensieve samenwerking met de Dienst Justitiële Inrichtingen verbreden en verdiepen we. En steeds vaker is de leefwereld van een reclassant online, dus we gaan onderzoeken hoe we ook daar kunnen werken.

Werken in meerdere kaders

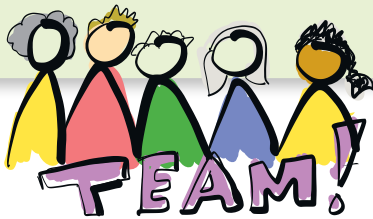
We gaan bewust onderscheiden waar we welke waarde het beste kunnen toevoegen, en voor wie. Waar kunnen we onze expertise optimaal benutten? Welke hindernissen komen we dan tegen? Om die vragen te beantwoorden gaan we onze grenzen verkennen. Als ze duidelijk zijn, zullen we ze ook vaststellen, maar zonder onszelf vast te zetten.

- a. We werken in opdracht van strafrechtelijke autoriteiten. Voor reclassanten betekent dit dat zij met een gedwongen strafrechtelijk kader te maken hebben. Daar ligt voor ons dus ook het zwaartepunt. We doen ons werk in buurt en bajes grotendeels in dit kader en daar gaan we mee door, maar wel vanuit een bredere blik op en in verbinding met de leefwereld en omgeving van de cliënt. De lessen van de afgelopen jaren houden we daarbij in ons achterhoofd.
- b. Daarnaast zetten we steeds vaker onze expertise in voor dezelfde of vergelijkbare doelgroep, maar dan in een gedwongen bestuursrechtelijk kader, zoals bij huisverboden en re-integratie van ex-gedeteneerden (nazorg). We gaan onderzoeken hoe we dit aanbod kunnen versterken. Dit betekent ook dat we de uitvoering en bijbehorende condities op één lijn gaan brengen.
- c. Partners zoals gemeenten doen steeds vaker een beroep op ons om onze expertise ook buiten gedwongen kaders toe te passen, bijvoorbeeld bij dreigend strafbaar gedrag of bij de ontwikkeling van een preventieve aanpak (zoals bij ondermijning). We gaan de komende tijd onderzoeken hoe we onze expertise ook in andere situaties kunnen inzetten en vertalen naar een helder voorstel. Daar hoort ook bij dat we de bijbehorende condities in kaart brengen en organiseren.

Bewezen effectief reclasseringswerk

We zijn experts in het reclasseringswerk en stellen dan ook hoge eisen aan onze kwaliteit. Daarom werken we methodisch onderbouwd. We houden onze expertise op peil, onder andere door van elkaar te leren. We leren terwijl we werken en andersom. We beschouwen een team nog steeds als de 'plek' waar dat het beste kan.

Transparant over samenwerkingen

Samenwerking is een steeds belangrijker aspect van ons werk. Dat merken professionals in hun dagelijkse praktijk, maar de organisatie als geheel merkt het ook in haar relaties met partners. We willen een betrouwbare partner zijn en ma-ken (op alle niveaus) afspraken met hen. Ook voor ouders en slachtoffers willen we betrouwbaar en zorgvuldig zijn. We vinden dat zij moeten weten waar ze aan toe zijn en het moet voor hen duidelijk zijn met wie wij samenwerken en waarom.

Kennis en innovatie

We zijn ons bewust van de wereld om ons heen en de vaak snelle ontwikkelingen die ons telkens weer uitdagen om het reclasseringswerk up to date te houden. Enkele voorbeelden van komende innovaties: de modernisering van de werkstraf, onze aanpak van ondermijnende criminaliteit en cybercrime. We maken slim en integer gebruik van onze data en investeren in innovatie en kennis. We doen dat samen met onze maatschappelijke partners en de wetenschap.

We gaan bewust onderscheiden waar we welke waarde het beste kunnen toevoegen, en voor wie. Waar kunnen we onze expertise optimaal benutten?

